

Téma: **Zvyšování informovanosti o problematice hluchoslepoty přednáškovou a osvětovou činností u žáků prvního stupně základních škol v Jihomoravském kraji.**

Problém: Informovanost o problematice hluchoslepoty u žáků prvního stupně ZŠ v Jihomoravském kraji.

Otázka: Vědí žáci prvního stupně ZŠ v Jihomoravském kraji o existenci lidí s hluchoslepotou?

Vedlejší výzkumné otázky: Setkali se žáci s hluchoslepotou osobou?

Vědí žáci, jak by s hluchoslepotou osobou komunikovat?

Bude použit kvantitativní výzkum, jelikož dotazník bude rozdán velkému počtu respondentů. Bude se jednat o 5 základních škol a v každé 5 ročníků.

Hluchoslepotu je postižení dané různým stupněm souběžného poškození zraku a sluchu. Způsobuje především potíže při komunikaci, prostorové orientaci a samostatném pohybu, sebeobsluze a přístupu k informacím. Já se prostřednictvím výzkumu pokusím zjistit, zda žáci vědí, že lidé s takovým postižením žijí mezi námi. V případě potřeby provedu u těchto žáků přednášky, které budou mít za cíl žáky s tímto postižením seznámit, případně vědomosti prohloubit.

Teoretická hypotéza: Žáci nevědí o existenci osob s hluchoslepotou.

Pracovní hypotézy: Dívky jsou o problematice hluchoslepoty lépe informovány než chlapci.

Žáci si pod pojmem hluchoslepá osoba představí osobu pouze zrakově postiženou.

Čím vyšší věk žáků, tím lepší informovanost o problematice hluchoslepoty.

Koncept: hluchoslepotu

Konceptualizace: Hluchoslepotu je postižení dané různým stupněm souběžného poškození zraku a sluchu.

Koncept: informovanost

Konceptualizace: míra vědomostí o dané problematice

Operacionalizace: Indikátory: Setkání žáků s hluchoslepotou osobou.

Výzkum bude probíhat na několika náhodně vybraných školách v Jihomoravském kraji. Oslovím cca 10 škol a v případě kladné odpovědi a ochoty spolupráce, vyberu 5 škol a to tak, aby 1 byla v Brně a ostatní rozptýlené v Jihomoravském kraji mimo Brno. Provedu výzkum u žáků 1., 2., 3., 4., 5. třídy. Nejprve žákům budou rozdány dotazníky. Po jejich vyhodnocení provedu v případě potřeby přednášky které by měly zvýšit znalost tohoto

tématu. Ihned po přednášce žákům budou dotazníky rozdány znovu. Po určité době (cca 1 měsíc) dotazníky rozdám ještě jednou. Tím budu mít možnost porovnat výsledky ve všech třech případech.

Dotazník

Ahoj,

jmenuji se Jana Knoflíčková a studuji speciální pedagogiku na Masarykově univerzitě v Brně. Chtěla bych tě poprosit, jestli bys mě vyplnil můj dotazník. Neboj, není to žádný test ani písemma. Jen to potřebuji ke své diplomové práci. Potrvá ti to jen asi 20 minut. Vůbec ničeho se neboj, jméno tam psát nebudeš, proto nikdo nezjistí co jsi napsal za odpovědi.

U otázek, kde máš možnosti a), b), c), ... zakroužkuješ správnou odpověď. A u otázek ostatních napíšeš odpověď sám.

Moc ti děkuji za spolupráci :-)

1. Už jsi se někdy setkal/a se sluchově postiženou osobou?
  - a. ano
  - b. ne

2. Kde jsi se se sluchově postiženou osobou setkal/a?

3. Podle čeho jsi poznal/a, že má osoba sluchové postižení?

4. Jaké pomůcky pro sluchově postižené znáš?

5. Už jsi se někdy setkal/a se zrakově postiženou osobou?
  - a. ano
  - b. ne

6. Kde jsi se se zrakově postiženou osobou setkal/a?

7. Podle čeho jsi poznal/a, že má osoba zrakové postižení?

8. Jaké pomůcky pro zrakově postižené znáš?

9. Popiš, co si představíš pod pojmem hluchoslepá osoba.
10. Už jsi se někdy setkal/a s hluchoslepou osobou?
- a. ano
  - b. ne
11. Kde jsi se s hluchoslepou osobou setkal/a?
12. Podle čeho jsi poznal/a, že je osoba hluchoslepá?
13. Jaké pomůcky pro hluchoslepe osoby znáš?
14. Jak bys s hluchoslepou osobou komunikoval/a, jak by ses s ní dorozuměl/a?
15. Jsi
- a. dívka
  - b. chlapec
16. Kolik máš roků?
17. Do kolikáté třídy chodíš?
18. Kde bydlíš?
- a. ve městě
  - b. na venkově (vesnici)

Možný problém vidím ve vyplňování dotazníků dětmi 1. třídy a to proto, že ještě nebudou umět číst a psát. Tento problém bych vyřešila tím, že bych dětem rozdala upravené dotazníky s možnostmi odpovědí u každé otázky. Odpovědi by nebyly označené čísly, ale nějakými symboly (např. *, ☺, ♥, ☀). Otázky i možnosti odpovědí bych dětem předčítala a oni by symboly pouze zakroužkovaly.

Seznam literatury:

1. BARTOŇOVÁ, M., VÍTKOVÁ, M. Podmínky integrativního/inkluzivního vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. In Pipeková, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Brno : Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0
2. GAVORA, P. Úvod do pedagogického výzkumu. Brno : Paido, 2000. 207 s. ISBN 80-85931-79-6
3. HAMADOVÁ, P., KVĚTOŇOVÁ, L., NOVÁKOVÁ, Z. *Oftalmopedie. Texty k distančnímu vzdělávání*. Brno : Paido, 2007. 125 s. ISBN 978-80-7315-145-4
4. HLAVÁČOVÁ, J. a kol. *Hluchoslepí mezi námi*. (Informační příručka a CD-ROM). Praha : LORM – Společnost pro hluchoslepé, 2007
5. HORÁKOVÁ, R. Uvedení do surdopedie. In Pipeková, J. (ed.) *Kapitoly ze speciální pedagogiky*. 2., rozšířené a přepracované vydání. Brno : Paido, 2006. 404 s. ISBN 80-7315-120-0
6. KARÁSKOVÁ, M. *Socializace hluchoslepých*. Diplomová práce. Praha : Pedagogická fakulta UK v Praze, 2004. 51 s.
7. KRAHULCOVÁ-ŽATKOVÁ, B. *Komplexní komunikační systémy těžce sluchově postižených*. Praha : Univerzita Karlova, Karolinum 1996. 218 s. ISBN 80-7184-239-7
8. LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých I*. Praha : Scientia, s r.o., 2000. 74 s. ISBN 80-7183-225-1
9. LUDÍKOVÁ, L. *Vzdělávání hluchoslepých III*. Praha : Scientia, s r.o., 2001. 78 s. ISBN 80-7183-256-1
10. READER'S DIGEST VÝBĚR *Rodinná encyklopedie medicíny a zdraví*. Praha : 2006. 672 s. ISBN 80-86880-20-6

Citační norma:

Citační norma upravuje pravidla citování v soupisu použité literatury a odkazů v textu.

K citaci dokumentů se běžně používá ČSN ISO 690.

Na naší fakultě:

Diplomová práce:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název : podnázev (= druh práce)*. Místo vydání : Název vysoké školy, případně fakulty, rok vydání. Počet stran, počet příloh. Vedoucí diplomové práce.

KNOFLÍČKOVÁ, Jana. *Zvyšování informovanosti o problematice hluchoslepoty přednáškovou a osvětovou činností u žáků druhého stupně základních škol v Brně: diplomová*

práce. Brno : Masarykova univerzita, Fakulta pedagogická, 2010. Vedoucí diplomové práce
PhDr. Lenka Hricová.

Typy citací:

- **bibliografická citace**

- tištěná monografie, kniha:

PŘÍJMENÍ, Jméno autora (Primární odpovědnost). *Název knihy : podnázev*. Vydání.
Místo vydání : Název nakladatelství, rok vydání. Počet stran. ISBN.

- diplomová práce:

PŘÍJMENÍ, Jméno. *Název : podnázev* (= druh práce). Místo vydání : Název vysoké
školy, případně fakulty, rok vydání. Počet stran, počet příloh. Vedoucí diplomové
práce.

- časopis (seriál) – celek

Název: podnázev. Odpovědnost. Vydání. Údaje o vydávání. Místo vydání:
Jméno vydavatele, rok vydání prvního čísla- *. Standardní číslo (ISSN).

- článek v tištěném časopise

Autor. Název článku: podnázev článku. *Název: podnázev seriálu*. Rok vydání,
svazek/ročník, číslo, rozsah stran. Standardní číslo (ISSN).

- **citace elektronických dokumentů**

- elektronické monografie, WWW sídla a počítačové programy

Autor (je-li uveden). *Název : podnázev* [Druh nosiče]. Podřízená odpovědnost. Vydání
/ Verze. Místo vydání : Vydavatel, Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum
citování u online dokumentů]. Edice. Poznámky. Dostupnost a přístup. Standardní
číslo.

- www stránka

PŘÍJMENÍ, Jméno autora stránky. *Název stránky* [online]. Místo vytvoření: Datum
vytvoření/datum aktualizace stránky [datum citování]. Adresa stránky. Přístup ke
zdroji: <URL adresa>.

- elektronický časopis

Název : podnázev [Druh nosiče]. Vydání a/nebo Verze. Místo vydání : Vydavatel,
Datum vydání, Datum aktualizace/revize [Datum citování u online dokumentů].
Přístup ke zdroji: <URL adresa>. Standardní číslo.

Výzkum není příliš zdařilý, tak jak máte formulovány otázky se může stát, že přinese velmi banální zjištění – ne, žáci neví o hluchoslepých. Pak v textu máte zárodek zajímavějšího výzkumu, kde píšete o opakovaném měření – doporučuji vycházet spíše z něj. Nepodařilo se vám zformulovat správné a zajímavé hypotézy, pak bylo logicky těžké provést nějakou konceptualizaci a operacionalizaci, když v některých hypotézách žádné koncepty nemáte.